

Rapport från IARPPs konferens i Toronto 25/6-28/6 2015

Den Relationella Pulsen: kontroverser, karikatyror och klinisk visdom var namnet på årets IARPP- konferens i Toronto, som innehöll 65 programpunkter under ledning av mer än 200 föreläsare och diskutanter.

Klinisk visdom bjöds det massor av. Majoriteten av framställningarna började med teoretisk inledning runt något tema eller begrepp som därefter illustrerades av en längre fallbeskrivning. Det hela kommenterades därefter i en panel som i förväg studerat fallbeskrivningen noggrant. Slutligen var det en öppen diskussion med publiken. Det är lite svårt att förstå vad konferensledningen menat med metaforen och undertiteln karikatyror. En karikatyr brukar vara en bild som förstör de karaktäristiska dragen. I de större plenarierna försökte man beskriva var den relationella psykologin står idag eller diskutera typiska relationella teman eller begrepp: makt och auktoritet, ömsesidighet, trauma, regression, jag-tillstånd, m.m. Så gott som samtliga förgrundsfigurer från när IARPP bildades deltar fortfarande aktivt på konferenserna. Efter femton års verksamhet har man utvecklat ett tämligen så samsynt relationellt kunskapsfundament såväl teoretiskt som kliniskt. Detta innebär att det faktiskt inte finns så mycket kontroverser.

Första konferensdagen fanns möjlighet till workshops. **Philip Ringstrom** som nyligen belönats med det canadensiska Goethe-priset för den bästa psykoanalytiska/psykodynamiska boken publicerad 2014, hade workshop om parterapi. Norrmannen **Jon Sletvold** som jobbar med icke-verbal handledning hade en annan workshop. **Suzi Naiburg** hade en workshop om att skriva fallbeskrivningar och hon har nyligen gett ut en bok med träningsuppgifter för detta.

Växlande jag-tillstånd, som Philip Bromberg avhandlat, var ett vanligt återkommande begrepp i flera fallbeskrivningar. Terapeutens aktiva inblandning i terapin och terapeuten som en deltagande observatör är ett annat utmärkande drag. Andra övergripande teman i fallbeskrivningarna var att patienten behöver känna att hon gör ett personligt intryck på terapeuten (**Lewis Aron**) och vikten av ömsesidigt erkännande som **Jessica Benjamin** betonat. Det finns många relationella böcker runt detta tema, en av de nyare är **Steven Kuchucks** som handlar om hur terapeutens privatliv påverkar terapin. Att en terapi inte kan planeras eller förutsägas utgör ett relationellt antagande. **Donnel Sterns** nya bok avhandlar emergenta processer i terapin, förutom en diskussion av fältbegreppet från Sullivan, Baranger till Ferro och Civitarese. Den relationella synen på trauma fanns med i många framställningar bl.a. i **Jill Sahlbergs**, **Daniel Shaw** och **Margaret Crastnopols**. Crastnopols nya bok avhandlar mindre s.k. kumulativa trauman. Relationen till samhället, kulturen och till andra psykoterapeutiska skolor är teman som många relationella författare diskuterat. **Jill Bresner & Karen Starr** talade om integration av olika terapeutiska ansatser och är något som avhandlas i deras nyutkomna bok. Paul Wachtel avhandlar också detta i sin senaste bok, men han deltog dessvärre inte denna gång. **Neil Altman** har länge intresserat sig för sociala frågor. Nu talade han om den amerikanska nannie-klassen, (dvs. dagmammor) ur ett relationellt perspektiv. Altmans nyutkomna bok handlar om kulturella förändringar och globalisering ur ett relationellt perspektiv.

Kartor över hjärnaktivitet, beskrivningar av hjärnhalvsfunktioner kan vara fascinerande och spegelneuroner kan få oss att imitera varandra. Men detta hjälper oss inte med meningsförståelse och meningsskapande, som utgör kärnan i det psykoterapeutiska arbetet, enligt **Tony Bass**. Den svenska psykoterapin är helt fixerad vid vetenskaplighet, evidens och metodologi. Den står därav på ett alldeles för begränsat kunskapsteoretiskt fundament - mer

eller mindre renodlad naturvetenskap. Thomas Quick-affären visar tydligt på denna okunskap i epistemologin. Den framtida utvecklingen för svensk terapi är oroande. Visserligen försöker många profitera så gott det går på forskning på anknytning, affekter och mentalisering, genom att hitta på evidensbaserade terapiformer gärna med en ny egen bokstavskombination i namnet. Men dessa terapier är oftast bara olika metodologiska varianter av redan rådande teorier, utan någon egentligt vidareutveckling varken av begrepp eller teori.

Amerikansk psykiatri och psykologi har sedan H.S. Sullivans tid på 1940-talet, varit mera interpersonellt inriktad. **Judy Davies** menade att de psykoanalytiska pionjärerna till stor del var traumatiserade immigranter. Detta förklarade deras auktoritetsberoende gentemot Freud som ett slags anpassningsbeteende - de som träffat Freud fick oerhörd hög status i de nya länderna. Det är bl.a. reaktionerna på hur psykoanalysen utvecklats eller rättare stagnerat, som vi sett i den relationella vändningen. Som framgår är den relationella rörelsen mer produktiv än någonsin. Samtidigt söker man nu gränserna för den relationella psykologin. Plenardiskussionerna handlade om övergripande frågor: vad är relationellt, vad är inte? Mitchells och Greenbergs radikala förkastande av blandmodeller av drifts- och (objekt-) relationspsykologi ifrågasattes. Det blir allt svårare att finna frågeställningar som kan utmana den relationella teorin.

Det är väl för märkligt att så få svenska terapeuter upptäckt IARPP. Nästa konferens för *International Association for Relational Psychoanalysis & Psychotherapy* (IARPP), den 13:de, kommer att vara i Rom den 9/6-12/6 2016. Jag hoppas att ett antal svenska deltagare hittar dit. På årets konferens var undertecknad med maka de enda två svenskarna.

Tomas Wänge
relationell psykolog
www.tomaswange.se

referenser:

- Altman, N. (2015) *Psychoanalysis in an Age of Cultural Change*.
Bresler, J & Starr, K. (2015) *Relational Psychoanalysis and Psychotherapy Integration*.
Crafnopol, M. (2015) *Micro-Trauma: A Psychoanalytic Understanding of Cumulative Injury*
Kuchuck, S.(ed.)(2013) *Clinical Implications of the Psychoanalyst's Life Experience*.
Naiburg, S. (2015) *Structure and Spontaneity in Clinical Prose: A writer's guide ..*
Ringstrom, P. (2014) *A Relational Psychoanalytic Approach to Couples Therapy*.
Sletvold, J. (2014) *The Embodied Analyst*.
Stern, D. (2015) *Relational Freedom*.
Wachtel, P. (2014) *Cyclical Psychodynamics*.

Samtliga böcker finns på Routledge förlagets *Relational Perspectives Books Series*